

Sygn. akt: I C 1886/12

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

L., dnia 28 lutego 2013 r.

Sąd Rejonowy w Lubinie I Wydział Cywilny w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Agata Kawa-Jerka

Protokolant: Wioletta Mróz

po rozpoznaniu w dniu 21 lutego 2013 r.

na rozprawie

sprawy z powództwa E. G. (1)

przeciwko pozwanej małoletniej O. C. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową M. C. (1)

o pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego

I. pozbawia częściowo wykonalności tytuł wykonawczy w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Lubinie z dnia 16.03.2012 r. sygnatura akt I Ns 229/11 zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego w Lubinie z dnia 18.09.2012 r. w zakresie punktu IV tego postanowienia w zakresie przekraczającym kwotę 4.342,68 złote (cztery tysiące trzysta czterdzieści dwa złote sześćdziesiąt osiem groszy);

II. oddala dalej idące powództwo;

III. orzeka, że koszty postępowania ponosi powódka E. G. (1).

Sygn. akt I C 1886/12

UZASADNIENIE

Powódka E. G. (1) w pozwie przeciwko małoletniej O. C. reprezentowanej przez przedstawicielkę ustawową M. C. (1) domagała się (po stosownym sprecyzowaniu na rozprawie do protokołu) pozbawienia wykonalności tytułu wykonawczego w postaci postanowienia Sądu Rejonowego w Lubinie z dnia 16.03.2012 r. w sprawie I Ns 229/11 - w całości co do punktu IV tego postanowienia (zaopatrzonego w klauzulę wykonalności postanowieniem z dnia 18.09.2012 r.). Pozew uzasadniała tym, że dokonała potrącenia swoich wierzytelności, jakie miała wobec O. C., nie wymieniając dokładnie w pozwie kwot, które składały się na sumę przedstawioną do potrącenia, zaś dopiero z pism załączonych do pozwu wynikało, że chodzi o kwoty, jakie E. G. (1) poniosła w związku ze śmiercią swego syna T. G. (1) – którego jedyną spadkobierczynią została małoletnia O. C.. Wniosła o zasądzenie kosztów postępowania.

Przedstawicielka pozwanej małoletniej O. M. C. - w odpowiedzi na pozew wniosła o oddalenie powództwa i o zasądzenie kosztów postępowania i jednocześnie stwierdziła, że skłonna jest uznać potrącenie należności w kwocie 7508,77 zł, gdyż takie kwoty wynikają z przedstawionych rachunków za koszty pogrzebu T. G. (1) po odliczeniu zasilku pogrzebowego i zaliczek uiszczonych przez M. C.. Przyznała, że z tytułu spłaty w sprawie I Ns 229/11 powódka wypłaciła już kwotę 5710zł. Pozwana wyjaśniła, że jeśli chodzi o koszt wystawienia nagrobka, to nie widzi podstaw do pokrywania tych kosztów przez małoletnią O. C., ponieważ otrzymała od córki powódki wiadomość sms, że nie ma prawa podejmować działań mających na celu wystawienie nagrobka, gdyż grób należy do rodziny G. i M. C. (1) bez ich zgody nic nie może zrobić. Zarzuciła, że została pozbawiona wpływu na projekt i koszt pomnika.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 12.08.2009 r. zmarł mąż powódki E. L. G.. Był ojcem T. G. (1) i dziadkiem małoletniej pozwanej O. C.. Postanowieniem z dnia 16.03.2012 r. Sąd Rejonowy w Lubinie w sprawie o sygn. akt I Ns 229/11 dokonał działu spadku po L. G.. W punkcie IV powyższego postanowienia Sąd zasądził od E. G. (1) na rzecz małoletniej O. C. kwotę 17.561,45 zł tytułem spłaty jej udziału w spadku po dziadku L. G..

Powódka zapłaciła dobrowolnie na rzecz O. C. kwotę 5710 zł z tytułu spłaty zasądzonej kwoty.

Dowód:

- akta Sądu Rejonowego w Lubinie, sygn. I Ns 229/11,

- potwierdzenia wpłat, k. 30.

Syn powódki i ojciec małoletniej pozwanej - T. G. (1) był kamieniarzem i pracował we Francji. Pozostawał w związku konkubenckim z M. C. (1) – ze związku tego urodziła się O. C..

W dniu 07 lipca 2010 r. T. G. (1) zginął na terenie Francji. Jego pracodawcy w związku z tą śmiercią zostali skazani przez francuski Sąd karny.

Postanowieniem z dnia 18.04.2011 r. SR w Lubinie stwierdził, że spadek po T. G. (1) nabyła w całości z dobrodziejstwem inwentarza córka O. C.. W spisie inwentarza ustalono, że w skład spadku wchodzi 1/6 mieszkania spółdzielczego własnościowego w Ś. ul. (...). Był to udział w lokalu po zmarłym wcześniej L. G. – a lokal ten był przedmiotem rozliczenia w sprawie I Ns 229/11. Innych aktywów nie ustalono.

Dowód:

- akta Sądu Rejonowego w Lubinie, sygn. I Ns 235/11,

- akta Sądu Rejonowego w Lubinie, sygn. I Ns 229/11,

- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej pozwanej – M. C. (1), k. 65.

W piśmie z dnia 20.05.2012 r. E. G. (1) dokonała potrącenia kwoty 14.140,44 zł z kwotą należną z tytułu rozliczenia spadku po L. G..

Do potrącenia zgłosiła:

- opłatę za pogrzeb z przewozem zwłok w wysokości 4958,24 zł (12.091,00 zł pomniejszone o zasiłek pogrzebowy pobrany przez E. G. 6.632,76 zł oraz o zaliczkę 500 zł wpłaconą przez M. C.),

- opłatę za pochówek - 1.696,00 zł,

- opłatę dokonaną we Francji w wysokości 370,00 EURO x 4,36 zł (kurs 16.05.2012r.) - 1613,20 zł,

- opłatę za stypę w wysokości 942 zł (1242,00 zł pomniejszoną o zaliczkę M. C. 300 zł),

- opłaty w Parafii R.-Katolickiej w Ś. w wysokości 410,00 zł ,

- opłata za usługi kwiaciarni – wieniec jaki powódka z córką M. G. (1) kupiły T. G. - 210,00 zł,

- koszt przejazdu W.-N.-W. M. G. (1) – córki powódki i siostry zmarłego - 672,00 zł,

- opłaty skarbowe za umiejscowienie aktu zgonu - 89,00 zł,

- koszt postawienia nagrobka dla T. G. (1) 3.500,00 zł,
- opłata w Parafii R.-Katolickiej za postawienie pomnika 50,00 zł.

W odpowiedzi M. C. – jako przedstawicielka O. C. zarzuciła, że nie są to rzeczywiste koszty pogrzebu, a ona może podjąć rozmowy dotyczące tylko niektórych kosztów, jako rzeczywistych kosztów pogrzebu.

W piśmie z dnia 06.06.2012 r. pełnomocnik powódki opisał podstawy prawne dokonanego potrącenia.

W piśmie z dnia 02.10.2012 r. E. G. (1) skorygowała potrącenie do kwoty 8137,38 zł i dodała jeszcze kwotę 54 Euro , czyli 216,46 zł tytułem opłaty konsularnej za wydanie zaświadczenia na przewiezienie zwłok.

W piśmie z dnia 31.10.2012 r. M. C. (1) uznała potrącenie na kwotę 7508,77 zł. W piśmie z dnia 18.09.2012 r. wyliczyła koszty na 8.137,38 zł.

Dowód:

- pismo powódki z dnia 20.05.2012 r. k. 11-12, z dnia 06.06.2012 k. 14-15, z dnia 02.10.2012 r., k. 16-17,
- pismo M. C. z dnia 28.05.2012 r. k. 13, z dnia 31.10.2012 r. k. 27, z dnia 18.09.2012 r., k. 47-48,

E. G. (1) po śmierci T. G. (1) wydatkowała następujące koszty związane z pogrzebem:

- 4.958,24 zł - opłata za usługi pogrzebowe wg faktury VAT z dnia 26.07.2010 r. - 12.091, 00 zł -- po potrąceniu zasiłku pogrzebowego otrzymanego przez powódkę 6.632,76 zł i zaliczki wpłaconej przez M. C. (1) 500 zł,
- 370 Euro , które powódka pokryła tytułem francuskiego rachunku z dnia 20.07.2010 r., (powódka twierdziła, że są to opłaty za chłodnię) – liczone po kursie sprzedaży Euro NBP z dnia rachunku – czyli po 4,1789 zł, co daje kwotę 1546,19 zł, skoro wtedy powódka ten wydatek poniosła,
- 410 zł za chłodnię, miejsce na grób głębinowy, za kaplicę, opłatę cmentarną,
- 50 zł opłata za postawienie nagrobka na rzecz parafii,
- 89 zł opłaty za umiejscowienie aktu zgonu,
- 54 Euro - 216,45 zł – za opłaty konsularne.

Dowód:

- faktura VAT z dnia 26.07.2010 r., k. 18 -19,
- rachunek z dnia 20.07.2010 r., k. 20,
- rachunek nr (...), k. 21,
- rachunek nr (...),
- rachunek z 21.07.2010 r., k. 21,
- rachunek, k. 26.

Po otrzymaniu informacji o śmierci T. M. C. i M. G. (1) pojechały do Francji. M. G. (1) zna dobrze język francuski, jednak jedynie M. C. (1) wiedziała, gdzie zmarły mieszkał, znała jego przyjaciół we Francji, którzy pomagali jej załatwić

tam różne rzeczy, wozili je. Nie była ignorowana w urzędach, ponieważ we Francji konkubinaty jest traktowany inaczej niż w Polsce, nie odmawiano jej informacji.

E. G. (1) kupiła swojej córce M. G. (1) bilet do N. i z powrotem za kwotę 672 zł. M. G. (1) wówczas była osobą pracującą. Razem z córką kupiły zmarłemu wieniec za 210 zł.

Po pogrzebie urządzoną stypę, za którą E. G. zapłaciła 1242 zł, a M. C. (1) dała jej na to 300 zł. Goście E. G. byli w liczbie ok. 34 osób, M. C. – 12 osób.

Dowód:

- bilety k. 22,
- faktura (...), k. 23,
- faktura nr (...), k. 24.
- przesłuchanie powódki E. G. (1), k. 64-65,
- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej pozwanej – M. C. (1), k. 65.

W czerwcu 2011 r. M. C. (1) napisała smsa do M. G. (1), że postawi pomnik. Córka powódki odpowiedziała jej, że grób jest własnością rodziny G. i nie ma prawa podejmowania decyzji. W dniu 05.10.2011 r. M. G. (1) napisała do M. C. (1) maila, w którym poinformowała ją, że pomnik dla T. G. (1) został już zamówiony, a zakład kamieniarski został poinformowany, że to rodzina G. jest opiekunami grobu i nikt poza nimi nie ma prawa stawiać tam pomnika i jest to zgodne z umową z zakładem, ponieważ to one opłaciły koszty administracyjne.

W październiku 2011 r. E. G. (1) postawiła T. G. (1) pomnik granitowy za 3500 zł. Ponieważ zamówiła jednocześnie dwa pomniki kwota powyższa była ulgowa. Nie konsultowała wyboru pomnika z M. C. (1), poinformowała ją, że pomnik postawi. M. C. (1) miała do tej decyzji zastrzeżenia, ponieważ sama miała zamiar postawić pomnik. E. G. (1) postawiła M. C. (1) przed faktem dokonanym. M. C. (1) deklarowała wobec E. G. (1), że w rok po śmierci postawi pomnik, ponieważ chciał go postawić przyjaciel T. G. (1) – też kamieniarz – na korzystnych dla niej warunkach.

Dowód:

- faktura, k. 25,
- wiadomość e-mail z dnia 05.10.2011, k. 57.
- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej pozwanej – M. C. (1), k. 65,
- przesłuchanie powódki E. G. (1), k. 64-65.

We Francji toczy się postępowanie o rentę i odszkodowanie dla drugiego dziecka T. W. G.. Pomaga jej w tym postępowaniu córka powódki M. G. (1), która jest lektorem j. francuskiego.

Od czasu śmierci T. O. C. utrzymuje jedynie matka. Dziewczynka nie ma renty po ojcu.

Dowód:

- przesłuchanie powódki E. G. (1), k. 64-65,
- przesłuchanie przedstawicielki ustawowej pozwanej – M. C. (1), k. 65.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo w części zasługuje na uwzględnienie.

Powódka – po sprecyzowaniu żądania na rozprawie do protokołu - wniosła o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności w części dotyczącej całego pkt IV postanowienia z dnia 16.03.2012 r.

Z treści pozwu wynika, że podstawą powództwa był zarzut potrącenia, czyli art. 840 § 1 pkt 2 k.p.c.

Zatem Sąd musiał zbadać, czy potrącenie było prawidłowe, czyli czy rzeczywiście po stronie E. G. istniała wymagalna wierzytelność w wysokości 11851,45 zł w stosunku do małoletniej O. C., której mogła dochodzić przed Sądem i tym samym potrącić z własnym długiem wynikającym z postanowienia w sprawie I Ns 229/11, czyli czy zachodziły podstawy potrącenia wynikające z treści art. 498 § 1 k.c.

W ocenie Sądu odpowiedzialność małoletniej O. C. za długi spadkowe po jej ojcu T. G. (1) w tej sprawie należało ustalić na kwotę 7.269,88 zł. Ponieważ jednak przedstawicielka ustawowa małoletniej O. M. C. – w pismach w zasadzie uznała długi spadkowe w wysokości 7508,77 zł (czyli nawet w kwocie wyższej niż należna), Sąd uznał za stosowne respektowanie tego uznania.

Przede wszystkim należy zarzucić powódce, że mimo, że była reprezentowana przez profesjonalnego pełnomocnika, w uzasadnieniu pozwu w ogóle nie wyliczyła i nie wskazała dokładnie, jakie koszty zgłasza do potrącenia i w jakiej wysokości i z czego wynika taka wartość przedmiotu sporu. Powódka w uzasadnieniu pozwu nie wyszczególniła, które dokładnie koszty zaliczyła do długów spadkowych objętych potrąceniem. Utrudniało to niewątpliwie analizę słuszności tego potrącenia. Do pozwu zostało dołączone wprawdzie pismo z dnia 20.05.2012 r. zawierające czynność materialną potrącenia, jednak kwota ujęta w tym piśmie nie pokrywała się z wartością przedmiotu sporu podaną w pozwie. Pismo przesądowe z dnia 02.10.2012 r. również nie wyjaśniało powyższych kwestii.

Z tego względu Sąd był zmuszony do przeprowadzenia własnych ustaleń i obliczeń na podstawie rachunków, jakie do pozwu załączyła powódka. Już na wstępie należy zaznaczyć, że nie wszystkie koszty ujęte w rachunkach i fakturach Sąd zaliczył do długów spadkowych, za które odpowiedzialność powinna ponosić małoletnia spadkobierczyni.

Oceniając zasadność dokonanego potrącenia należało mieć na względzie treść art. 922 § 3 k.c. (jeszcze w brzmieniu z daty otwarcia spadku, czyli z dnia 07.07.2010 r.). Zgodnie z tym przepisem do długów spadkowych należą także koszty pogrzebu spadkodawcy w takim zakresie, w jakim pogrzeb ten odpowiada zwyczajom przyjętym w danym środowisku, koszty postępowania spadkowego, obowiązek zaspokojenia roszczeń o zachówek oraz obowiązek wykonania zapisów i poleceń, jak również inne obowiązki przewidziane w przepisach księgi niniejszej.

W ocenie Sądu zarówno treść powyższego przepisu, jak i zasady współzycia społecznego nie pozwalają na to, aby wszystkimi zgłaszanymi przez E. G. (1) wydatkami obarczyć małoletnią spadkobierczynię.

Oceniając zasadność żądania pokrycia tych kosztów przez O. C., należy w pierwszej kolejności przede wszystkim mieć na uwadze okoliczności śmierci spadkodawcy T. G. (1) i fakt, że spadkobierczynią jest sześciolatek, a nie jej przedstawiciel ustawowy M. C. (1), czego zdaje się nie zauważać powódka, kierując bezpośrednio pod jej adresem rozmaite pretensje i żale. Z przeprowadzonego postępowania dowodowego wynika, że pozwana - kilkulatka córka T. G. (1) – została na wyłącznym utrzymaniu matki. Z dowodów wynika, że mimo upływu 2,5 roku od śmierci T. G. (1) do dziś jego córka nie uzyskuje żadnych świadczeń socjalnych związanych ze śmiercią ojca, a to ze względu na trudności międzynarodowe wynikające z ostatniego zatrudnienia we Francji. Gdyby T. G. (1) zmarł wskutek wypadku przy pracy w Polsce, małoletnia otrzymywałaby stosowną rentę i prawdopodobnie jeszcze inne świadczenia. Skład spadku, jaki otrzymała małoletnia – jest niezwykle skromny i w zasadzie nie stanowi żadnego zabezpieczenia finansowego małoletniej: używana maszyna (według M. C. (1) zepsuta), z której sprzedają się trudności i wierzytelność wynikająca z postępowania spadkowego po dziadku – L. G., której w dużej części i tak już nie otrzyma z uwagi na potrącenie dokonane przez powódkę. Tych okoliczności Sąd nie mógł tracić z pola widzenia, jak również faktu, że M. C. (1) przez

2,5 roku sama utrzymuje dziecko, choć nie jest wykluczone, że mogłaby domagać się alimentów od E. G. (1), jako od osoby zobowiązanej w dalszej kolejności do alimentacji.

W ocenie Sądu następujące koszty – wynikające z przedłożonych faktur i rachunków (czyli udowodnione) można uznać za długi spadkowe obciążające małoletnią spadkobierczynię:

- 12.091, 00 zł – opłata za usługi pogrzebowe wg faktury VAT z dnia 26.07.2010 r. – z tego potrącić należy zasilek pogrzebowy otrzymany przez powódkę 6.632,76 zł i zaliczkę wpłaconą przez M. C. (1) 500 zł, co daje kwotę 4.958,24 zł,
- 370 Euro , które powódka żądała z francuskiego rachunku z dnia 20.07.2010 r., (powódka twierdziła, że są to opłaty za chłodnię) – liczone po kursie sprzedaży Euro NBP z dnia rachunku – czyli po 4,1789 zł, co daje kwotę 1546,19 zł, skoro wtedy powódka ten wydatek poniosła,
- 410 zł za chłodnię, miejsce na grób głębinowy, za kaplicę, opłatę cmentarną – rachunek nr (...),
- 50 zł opłata za postawienie nagrobka na rzecz parafii – rachunek nr (...),
- 89 zł opłaty za umiejscowienie aktu zgonu,
- 54 Euro - 216,45 zł – za opłaty konsularne.

W ocenie Sądu pozostałe koszty z poniżej omówionych względów nie mogły być zaliczone do kosztów obciążających spadkobiercę będącego sześciolatnim dzieckiem.

Powódka wprawdzie na rozprawie sugerowała, że wycofuje się z żądania kosztów stypy 942 zł i wieńca za 210 zł i kosztów przejazdu do Francji siostry spadkodawcy – M. G. (1) w kwocie 672 zł, ale formalnie jej pełnomocnik nie cofnął w tym zakresie powództwa. W ocenie Sądu absolutnie do długów spadkowych nie można było zaliczyć ceny wieńca, który powódka kupiła synowi razem ze swoją córką i kwestia ta jest na tyle oczywista, że nie wymaga żadnego komentarza. Podobnie koszty przejazdu M. G. (1)- siostry spadkodawcy niewątpliwie nie są kosztami pogrzebu. Jak wynika z dowodów M. G. (1) pojechała do Francji z własnej woli, nie na prośbę M. C. (1), która korzystała tam z pomocy przyjaciół konkubenta. M. G. (1) była siostrą zmarłego, doskonale znała język francuski, zatem w ocenie Sądu było to jej osobiste zaangażowanie i pomoc, jakich można wymagać od siostry, której brat zginął tragicznie, zwłaszcza, że M. G. (1) pracowała w 2010 r. i dobrowolnym wyborem E. G. (1) było to, że płaci za bilet do Francji swojej pełnoletniej, pracującej córce. Słuszna jest również uwaga przedstawicielki ustawowej pozwanej, że we Francji i w ogóle w Europie konkubinaty traktowane są bardziej liberalnie niż w Polsce i nie ma tam wielu ograniczeń co do prawa do informacji, jakie obowiązują w Polsce. Jeśli chodzi o koszty przyjęcia pogrzebowego, to po pierwsze z przepisów nie wynika, że jest to koszt pogrzebu. Oczywiście są orzeczenia, że jeśli jest to zwyczajem, to koszty stypy można zaliczyć do długów spadkowych, ale po pierwsze w większej części brała w nim udział rodzina E. G. (1) i w ocenie Sądu zwyczaj i polskie realia absolutnie nie wymagają, aby sześciolatek spadkobierca urządzał po śmierci taty obiad dla prawie 50 osób. Był to również wybór powódki, M. C. (1) dołożyła się do przyjęcia w części swoich gości i nie ma żadnych podstaw, aby obarczać tym długiem O. C..

Jeśli zaś chodzi o kwotę „opłata za pochówek” wymienioną w punkcie 2 pisma powódki z dnia 20.05.2012 r. – 1696 zł, Sąd również tej kwoty nie uwzględnił, ponieważ powódka nie przedstawiła rachunku opiewającego na taką kwotę, nie wynikała ona z uzasadnienia pozwu, a zapytana przez Sąd na rozprawie, co to za koszty, nie potrafiła na to udzielić odpowiedzi. Zatem Sąd kwotę tę uznał za nieudowodnioną. Wprawdzie w aktach jest faktura z firmy pogrzebowej na kwotę 5458,24 zł, ale z obliczeń Sądu wynika, że jest to korekta całej faktury za pogrzeb 12.091,00 zł po potrąceniu zasiłku pogrzebowego 6.632,76 zł, zatem nie dotyczy ona kwoty 1696 zł.

Sąd z dwóch opisanych niżej względów uznał, że małoletnią spadkobierczynię nie powinny obciążać również koszty nagrobka 3500 zł, jaki E. G. (1) postawiła synowi.

Z żadnego przepisu nie wynika, że koszt nagrobka stanowi dług spadkowy. W komentarzach do art. 922 § 3 k.c. (autorstwa E. S. –B., a także J. C. i J. K.) przyjmuje się, że koszt nagrobka zaliczany jest do długów spadkowych, jeśli jego wystawienie odpowiada miejscowym zwyczajom. W ocenie Sądu o ile w polskim społeczeństwie powszechne jest stawianie nagrobków zmarłym, o tyle nie jest normą wymóg, aby nagrobek zmarłemu rodzicowi stawiało małe dziecko, które tego rodzica straciło i nie otrzymało po jego śmierci w zasadzie żadnego znacznego majątku spadkowego. Wręcz przeciwnie – w społeczeństwie takie oczekiwania i żądania mogą budzić zażenowanie i niesmak. Dlatego Sąd uznał, że nie ma podstaw, aby kosztami nagrobka obciążać małoletnią O. C. ze względu na jej wiek i stan majątkowy.

Ponadto w ocenie Sądu żądanie pokrycia kosztów nagrobka, który postawiła E. G. (3) synowi, było sprzeczne z zasadami współżycia społecznego ze względu na postawę powódki i całkowite wyeliminowanie przedstawicielki ustawowej małoletniej pozwanej z procesu wyboru tego pomnika. Z dowodów przeprowadzonych w sprawie wynika, że E. G. (1) i jej córka – M. G. (1) po prostu zabroniły M. C. (1) jakiegokolwiek angażowania się w tę sprawę, poza oczywiście zaangażowaniem finansowym – po fakcie wystawienia nagrobka. Z wiadomości elektronicznej wysłanej przez M. G. wynika, że wręcz nie życzyły sobie, aby uczestniczyła w tym M. C..

Z dowodów wynika, że M. C. (1) – jako matka małoletniej spadkobierczyni – nigdy nie odmówiła postawienia nagrobka, a wręcz przeciwnie - planowała go postawić przy pomocy przyjaciela zmarłego T. G. (2) – również kamieniarza - zgodnie z gustem jej zmarłego partnera. Nie można zarzucić M. C., aby zbyt długo zwlekała z wystawieniem nagrobka, powszechnie bowiem wiadome jest, że nagrobków granitowych nie stawia się na świeżych grobach, lecz dopiero po upływie odpowiedniego czasu. Tymczasem już w czerwcu 2011 r. M. C. otrzymała smsa zabraniającego jej wtrącania się w sprawę grobu.

Dlatego Sąd uznał, że skoro E. G. (1) i jej córka – poprzez dyspozycje dla zakładu kamieniarskiego – pozbawiły przedstawicielkę pozwanej wszelkiego wpływu na decyzję dotyczącą czasu postawienia nagrobka i jego wyglądu, same chciały o tym decydować, to sprzeczne z zasadami współżycia społecznego jest żądanie zwrotu kosztów takiego nagrobka. One również są najbliższą rodziną zmarłego i można od nich wymagać, aby matka i siostra postawiły synowi i bratu nagrobek, zwłaszcza, że zmarły pozostawił małoletnią spadkobierczynię w trudnej sytuacji materialnej.

Z powyższych względów Sąd uznał, że nie było podstaw do pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności w całości co do pkt IV i pozbawił go wykonalności jedynie ponad kwotę 4.342,68 zł (17.561,45 zł – 7508,77 zł kwoty uznanej – 5710 zł kwoty uiszczonej).

W punkcie II Sąd oddalił dalej idące powództwo jako nieuzasadnione z opisanych wyżej względów.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. i art. 101 k.p.c., uznając, że powódka przegrała sprawę w całości. Wprawdzie przedstawicielka ustawowa małoletniej w odpowiedzi na pozew we wnioskach domagała się oddalenia powództwa, lecz w uzasadnieniu wyjaśniła, że skłonna jest uznać do potrącenia kwotę 7508,77 zł, takie samo stanowisko prezentowała też w postępowaniu przesądowym i Sąd – po dokonanych obliczeniach – uznał, że jest to kwota nawet wyższa niż należna. Zaś pozbawienie wykonalności tytułu wykonawczego mogło nastąpić tylko na skutek orzeczenia Sądu. Gdyby nawet uznać, że powódka sprawę wygrała częściowo wygrała, to i tak w zakresie przegranej części powództwa należało odstąpić od obciążania małoletniej pozwanej kosztami na podstawie art. 102 k.p.c. Małoletnia pozwana nie ma własnych dochodów, nie ma renty po ojcu, spadek – po potrąceniu długów spadkowych – stanowił relatywnie niewielką wartość, dziewczynka jest na wyłącznym utrzymaniu matki pracującej jako urzędniczka w sferze budżetowej.